

adres
adres

NSZ

AK

W-ka

Powstani

KW brde 20j. 20j.

ROSOCHOWICZ *Mania*

zam. Orylska

pseud. 193, siostra Basia

2037/urk

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

T. 2037/USK

ROSOCHENICZ Maria

zam. Orzelska ps. "Siostra Bania"

I/1. Relacja ✓ k. 3, s. 1-4

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora ✓ k. 3, s. 1-4

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja ✓

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓ ksero pkt I/2 s. 2

I/1 Relacje

- Moja informacja o działalności w AK, Toruń 1994, rkps, kopia, k. 2, s. 1-2
- Życiorys własny, [b.d.t], rkps, kopia, k. 1, s. 3-4.

Maria Orylska

Torun 27. 01. 1994.

sl.

87-100 Torun!

1

Moja Informacja o działalności w AK.

W lutym 1943r. zostałam zwierzona przez koleżankę do NSZ (obrotowe Siły Zbrojne) w Warszawie gdzie mieszkalam z rodzicami po ucieczce z Torunia.

Po zamysleniu przystąpiłam do kursu sanitariuszy I i II stopnia i zostałam awansowana z szeregową na pistoletową a następnie drugiego stopnia sanitariusz. Po ukończeniu kursu II stopnia zostałałam szefką. W tym czasie pracowałam jako kolporter prasy podziemnej oraz jako łączniczka.

Pod koniec Powstania Warszawskiego zostałam mianowana dowódcą patrolu sanitarnego kompanii "Anna" Batalion "Gustaw". Od początku Powstania byłam na Woli następnie 5. 08. 44. wycofano nas na Staszki ul. Dąbrowskiego 1/3. Po ucieczce 13. 08. 44. skierowano mnie do szpitala Polowego "Pod Krywą Łatornia" przy ul. Podwale, gdzie byłam pielęgniarką przy operacjach. 31. 08. 44. przenieśliśmy do Śródmieścia i skierowano mnie do szpitala przy ul. Św. Krzysztof, a później przy ul. Świątecznej i Pomarskiej 11, gdzie byłam do "epitafium". 18. 09. 1944 z grupą koleżanek i kolegów byłam odznaczona Krzyżem Walecznych.

Maria Orylska

Marie Orylska

Toruń d. 01. 1994.

5/1/2

ul.
87-100 Toruń
tel.

2

Wykaz Posiadanych Odznaczeń

1. Wamowski Krzyż Powstańcy Nr 76-82-63K z 27.10.82.
2. Medal Złoty i Wolności Nr 283-87-37 z 18.02.1987
3. Krzyżem Walczących Nr. DK-10933/W z 13.06.89.

II. 1. Odznaka Zastępcy Działacza Pielni Społecznego
n. 0/725/76 z 4.07.1976.

2. Złoty Krzyż Zasługi n. 2165-86-37 z 2.9.1986.
Kserokopia załączam.

M. Orylska

Marie Orylska

Toruń d. 01. 1994.

ul.
87-100 Toruń
tel.

3

Oświadczam

Oświadczam, że nie posiadam:

1. nie posiadam Krzyża AK nadanego przez Londyn albo Brytyjka R.P.
2. nie posiadam stopnia najwyższego polowego, służyłem w Siłach Samodzielnej Powstańczej Armii Wamowskiej.
3. nie posiadam żadnego stopnia najwyższego, j.s.

M. Orylska

Lycioris

Urodziłam się 14 marca 1924 r. w Toruniu
 Rodzicami moimi byli Zbigniew i Lucyna Roso-
 chowiczowie. Młoda z domu Romanowska.
 Po ukończeniu szkoły Podstawowej w Toruniu ukończy-
 łam do Państw. Gimnazjum im. Kr. Jadwigi
 w Toruniu gdzie do 4 wojny Państwowej ukończyłam 3 klasy.
 Po wyzwoleniu z Torunia przez Niemców rodzice osiedli-
 li się w Warszawie, w budynku od września do marca
 1940 r. gdzie rodzina w 11 Toruniu.
 W Warszawie ukończyłam na Wydziale Inżynierii i Techn. Geom.
 czyli inż. inż. i inż. i od 1941 r. zająłam naukę zausch
 w Związku Szkół Architektury im. St. Kalinowskiego.
 W styczniu 1943 r. zostałaam uczestniczącą do Organizacji
 NSZ - Narodowa Silesja Zbrojna i po rozpoczęciu praco-
 wani i zaprzyjęciu zostałaam skierowana na kurs
 I i II stopnia pielęgniarskiego, równocześnie zostałaam
 skierowana na praco w szpitalu, ds. inżynierii. Nierole-
 żnie od kursu pracowała jako techniczka me-
 rono w szpitalu i jako prac. w szpitalu.
 Przed Państwowym dostadaniem przyjechałam do kompanii
 "Sława" batalionu "Gustaw". Po zmobilizowaniu 29.7.44
 pędziłam wózek i 5 sierpnia pułkowy (uzupełniący 4)
 na Stare Miasto dwadzieścia ul. Kilińskiego 3. Wyhodowałaam
 na borychady opatrunki i sześcioro do szpitala raunych.
 Po uzyskaniu podstawowego wydziału 13 sierpnia brałam
 s. szpitalu dwadzieścia ratowania raunych, od tego mo-
 mata pracowałaam w szpitalu. Pod kryciem Łódzkiej
 przy ul. Podwale. 26 sierpnia 44 zostałaam odwołana. Kryciem
 "Walczyca" w dniach 30 i 31 współpracowałaam
 przy ewakuacji kręj raunych do Śródmieścia Łódzkiego.
 W Śródmieściu byłaam pielęgniarką przy ul. Sobieskiej

J/1/4

a następnie ul. Świadczych i Pomarskiej 11.
Po kapitulacji 9. 10. 1944. wyjechał z Warszawy
i udał się z koleżankami do Polesna,
gdzie z Panem Tadeuszem Młajskim pracował
tytuł jego Tadeusza przy nawiązywaniu kontaktów.
W marcu 1945r. wrócił do Torunia i od
kuzina podjął pracę zawodową,
w 1950r. wyjechał za mąż za rodzimowca Drogę
Szwę i w styczniu 1952r. wrócił do Torunia,
Zamieszkał na stanowiskach kierownika biurowego
i inspektora nadzoru pracownictwa do grudnia
1984r. następnie przeszedł na emeryturę.
W 1986. został odznaczony Złotym Krzyżem
Zasługi.
Do Zjedz. Partii nie należał.

Maria Drogę

I/2 Dokumenty dotyczące osoby relatora

- Legitymacja Złotego Krzyża Zasługi nr 2165-86-37, W-wa 1986, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 1.
- Zaświadczenie o odznaczeniu Krzyżem Walecznych, W-wa 1989, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 1.
- Deklaracja uczestnictwa w ŚZŻAK, Toruń 1992, rups, rkps, kopia, k. 1, s. 2-3.
- Karta ewidencyjna członka ŚZŻAK Okręg Toruń [b.d.], rups, rkps, kopia, k. 1, s. 4.

I/2/1

I.3.

6

ZASWIADCZENIE

N. DK-10933/W

WARSZAWA
data 23.05. 19 89.

Zaświadcza się, że
Obywatel
ORYLSKA Maria
(nazwisko i imię)
c. Zbigniewa
(imię ojca)
za udział
w walkach z hitlerowskim okupantem
w latach 1939-1945
został przez kompetentne władze
odznaczony
KRZYŻEM WALECZNYCH

SEKCYJA DOKUMENTACJI WARSZAWA

II.2.

8

POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr 2165-86-97

WARSZAWA

dn. 2 lipca 19 86r.

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA

z dnia 2 lipca 1986 r.

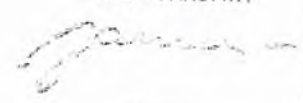
odznaczono y(a) został(a)

Ob. ORYLSKA

Maria c. Zbigniewa

ZŁOTYM
KRZYŻEM ZASŁUGI

PRZEWODNICZĄCY
RADY PAŃSTWA

Uprawnia do przejazdów
PKP i PKS
wg 50% zniżki

Okręg.....*Toruń*.....koło, Środowiska.....
.....*Toruń*.....

1/2/2

DEKLARACJA

Zgłaszam uczestnictwo w Stowarzyszeniu Żołnierzy Armii Krajowej i zobowiązuję się do przestrzegania Statutu Stowarzyszenia.

data *1992 07 02* *Maria ORYLSKA*
/ imię i nazwisko/ /podpisał/

adres *ul.*

87-100 TORUŃ

telefon

ARKUSZ EWIDENCYJNY

1. Nazwisko i imię..... *ORYLSKA MARIA*

/ literami drukowanymi /

2. Dla łączątek nazwisko panieńskie..... *ROSOCHOWICZ*

3. Data i miejsce urodzenia..... *14. 03. 1924r. Toruń*

4. Imiona rodziców..... *Zbigniew i Lucyna*

5. Pseudonimy..... *193, siostra - Basia*

6. Data wstąpienia do :

a. SZP..... *nie*

b. ZWZ-AK..... *nie później, no scaleniu*

c. Organizacje scalone, podporządkowane, współdziałające.....

Narodowe Siły Zbrojne

7. Przydział organizacyjny..... *Stacja sanitarna, Poczta*

Warszawa w Powstaniu Warszawskim patrol

sanitarny komp. ANNA, batalion "GUSTAW"

Siły Powstania, Pod kryptonimem "Latoran" w "Podole"

/ np. okręg, inspektorat, obwód, rejon, placówka, oddział,

pluton, kompania, batalion, pułk, brygada, dywizja

lub inny rodzaj działalności /

8. Odznaczenia uzyskane w kł..... *Wolność R.G.*

1. WARSZAWSKI KRZYŻ POWSTAŃCZY 27. 10. 1982, Nr 75-82-63K.

2. KRZYŻ WALECZNYCH 13. 06. 1989, DK-10933/W MON

/ nr leg. i data wytworzenia, przez kogo nadane/

9. Inne odznaczenia *ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI N. 2165-86-372 2.07.86* *Uwaga R.P.*

/ nr leg. i data wystawienia, przez kogo nadane /

10. Przebieg służby /czasokres, nazwa, funkcja/:
 a. do 1939r. *nie*

 b. SZP, ZWZ-AK *Narodowe Siły Zbrojne a po ustaniu Armia Krajowa - od lutego 1943. szeregowy p. sthowa, od lutego 1944. dni dyżurny w Ławst. Wata. patrol i sanitarny*

 c. P.S.Z. na Zachodzie *nie*

11. Karta Kombatancka /nr, data wystawienia, przez kogo wydana/
0266376 z 29.03.1984. Lic. Bojowników o Wolność i Demokrację 2. Woj. Toruń.

12. Represjonowany / rodzaj / :
 a. 1.IX.1939r. - 15.I. 1945r. *nie*

 b. Po 15.I.1945r. *nie*

Wiarygodność powyższych danych potwierdzam podpisem

KOMISJA WERYFIKACYJNA
 / Koła, Środowiska /

Potwierdza się dane z niniejszej deklaracji i posiadanie do uzyskania uprawnień członkowskich Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej
Toruń, 2.7.92

/ miejscowość, data /
 Nazwisko i imię 1. *Wach Kazimierz Buk Łódź*
 pseudonim 2. *Brennel Byłobran - Kąkol - Łódź*
 3. *Murcek Wiktor - Wit - Toruń*

Przyjęty w poczet członków zwyczajnych Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej

/ nr ewidencyjny, miejscowość, data /
 ZARZĄD OKREGU

Nazwisko i imię 1.
 pseudonim 2.
 3.

ORZYLSKA Maria

dnia 1992. 10. 15 1/2/4

/Nazwisko i imię /

Toruń

/Środowisko-Koło SZŻAK/

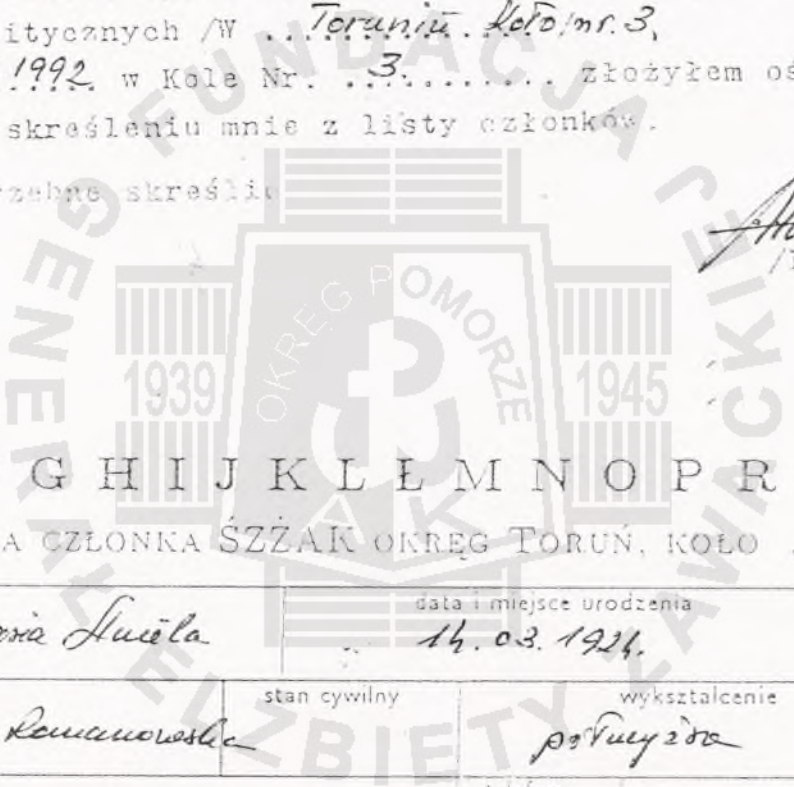
O s w i a d c z e n i e

Oświadczam, że nie byłem - nie jestem członkiem Związku - Stowarzyszenia kombatanckiego grupującego osoby, które występowały przeciwko Armii Krajowej lub Jej dobremu imieniu /wg. treści § 12 p.3 Statutu SZŻAK/.

W latach 1981.-1992. byłem członkiem ZBOWiD /Związku Kombatanatów RP i b. Więźniów Politycznych /W Toruniu, Koło nr. 3, W dniu 28.07.1992. w Kole Nr. 3..... złożyłem oświadczenie o wystąpieniu i skreśleniu mnie z listy członków.

Uwaga: niepotrzebnie skreślić

[Signature] /Podpis /

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U W Z

KARTA EWIDENCYJNA CZŁONKA SZŻAK OKRĘG TORUŃ, KOŁO

nazwisko i imię <i>ORZYLSKA Maria Lucjola</i>		data i miejsce urodzenia <i>14.03.1924.</i>		pseudonim <i>m. 193</i>
imię ojca - matki z dojnu <i>Zbigniew i Lucyna Romanowska</i>		stan cywilny	wykształcenie <i>pośr. wyższe</i>	zawód <i>budowniczy</i>
miejsce zamieszkania <i>Toruń ul.</i>		telefon	Odznaczenia	
działalność w AK: od - do, zaprzysiężony przez. Okręg - Inspektorat - Garnizon - Obwód - Placówka - Oddział Partyzancki. inna działalność bojowa <i>dział. oper. w w-ach NSZ od lutego 1943 sanitariusz Tarnobrzeg, Powiatu warszawskiego - Batalion Gustawa Krupy, Linia - parobocze szpital "Zd. Drogę Łódźską Stare Miasto, Szpital Śródmiejski Szpital. al. Piusa X Pawła</i>		Legitymacja SZŻAK		<i>Wornawski Kryj. Powstania 27.10.1982 Kryj. Walki 13.06.1989 Medal Zwycięstwa i Wolności 18.12.1987 Złoty Kryj. Zastęgi 27.1986</i>
Stopień wojskowy nadany przez		Legitymacja SZŻAK		
WP	AK	LWP	PSZ	nr. data wydania
Uprawnienia kombatanta		Pełnione funkcje SZŻAK		Represjonowany
ZBOWiD SZŻAK		<i>1266 374 - 29-03.1989</i>		
Skreślenie członkostwa				

W korespondencje
- list z 2000r.

FUNDACJA

ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWE

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY II ODDZIAŁ W TORUNIU NR 10901506-4675-128-00-0

Ld2. 302/164

Toruń 2000-02-07

Pani
Horia Omulska
ul.
87-100 Toruń

Szanowna Pani!

Dnia 23.02.br. o godz. 15.00 w sali im. L. Kolankowskiego /II piętro/ Collegium Malarz UMK ul. Posa Staromiejska 5 Fundacja Archiwum Pomorskie AK w Toruniu w ramach działalności Klubu Historycznego organizuje spotkanie na temat "Wojennej służby kobiet na Pomorzu".

Będziemy bardzo zobowiązani, jeśli Pani zechce wziąć udział w spotkaniu, na które zaprosiliśmy również siostrę Kombatantki. Prosimy, jeżeli to możliwe, o telefoniczne potwierdzenie udziału w spotkaniu, na które bezwzględnie bardzo zapraszamy.

Bardzo serdeczne pozdrowienia i życzenia zdrowia.

Z poważaniem

Elżbieta Skerska

Elżbieta Skerska

dokumentalistka Fundacji Archiwum Pomorskie AK w Toruniu

Informacja Pani, że w Archiwum USK zlozyliscy
Pani: teozofy osoby o numerze inwentarza 2037/USK

Baroko pragny historii z Pani Kotolita.

W moim 2000 roku zycy serce chodz i szerszlych de

Proszę o zdjęcie!

Z wyrazami głębokiego szacunku

Anna Wojaske

Dokumentalistka Archiwum USK

T. 2037/WSK

ROSOCHOWICZ Maria
zam. Osylska
ps. „Basia”

NSZ
AK
W-wa
Powst-waon.

V Nazwiskowe karty informacyjne

KW

T. 2037/USK

NSZ

AK

19-100

Podstawa

ROSOCHOWICZ Maria

zam. Dąbka
pseud. 193, "Basia"

W lutym 1943r w Ł-ku zwerbowała do NSZ. Po przeszkoleniu (kursie) została sekretariatką. Po zaprzęczeniu w 1943r do AK pełniła funkcję łączniczki: przynosiła rozkazy i tajną prasę. Przed Powstaniem została przydzielona do kompanii "Anna" batalionu "Gustaw". Była aktywną pielęgniarką, następnie również w Powstaniu, pracując w Szpitalu "Pod Krzywą Słońcem". Za te służby została odznaczona Krzyżem Waleczności.

A. Dojl 2000

ROSOCHOWICZ Maria

